

ახალციხის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტი 2019-2022 წლებისთვის

თავი I. ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ

ახალციხის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტის დოკუმენტი წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის განვითარების ერთ-ერთ ძირითად გეგმას. მასში გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტის ძირითადი პრიორიტეტები და მიმართულებები მიმდინარე, დასაგეგმი და დასაგეგმის შემდგომი სამი წლისათვის.

პრიორიტეტები გულისხმობს საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში სწორად განსაზღვრული, მუნიციპალიტეტის მოსახლეობების საჭიროებებზე მორგებული მიზნების დასახვას, მათ მისაღწევად კი საჭირო პროგრამების/ქვეპროგრამების ჩამოყალიბებას და დაგეგმვა-განხორციელებას, რომლებიც ხელს შეუწყობს მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურის განვითარებასა და მის გამართულ ფუნქციონირებას, მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესებას, კულტურის, დასვენებისა და სპორტის სფეროების განვითარებას, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვას და სკოლამდელი განათლების ხელშეწყობას.

ახალციხის მუნიციპალიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება შემდეგ საკითხებზე:

1. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის გარე განათება, სანიაღვრე მეურნეობის, კანალიზაციის, ნაგავსაყრელის მოწყობა, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვებისა და უტილიზაციის სამუშაოთა შესრულებისთვის საჭირო მუნიციპალური შესყიდვის განხორციელება, სასაფლაოების მოვლა-პატრონობა, ქალაქის დასახლებებში ქუჩების დასუფთავება, ავტომანქანების პარკირების ადგილების განსაზღვრა და პარკირების წესების დადგენა;
2. ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების შენახვა, მშენებლობა და განვითარების უზრუნველყოფა;
3. მუნიციპალიტეტის ბალანსზე არსებული წყალმომარაგება-წყალანირების სისტემის მოვლა-შენახვა;
4. თვითმმართველი ერთეულის ტერიტორიის კეთილმოწყობა და გამწვანება, შესაბამისი პროგრამების დამტკიცება, პროგრამით გათვალისწინებულ ღონისძიებათა განხორციელება ან მათ განხორციელებაზე მუნიციპალური შესყიდვის ორგანიზება;
5. სკოლამდელი და სკოლისგარეშე სააღმზრდელო დაწესებულების არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფორმით შექმნა და მათი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;
6. ადგილობრივი მნიშვნელობის ბიბლიოთეკების, მუზეუმების, თეატრების, გამოფენების, სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ობიექტების საქმიანობის კულტურული ღონისძიებების ორგანიზება.

ახალციხის მუნიციპალიტეტი ეკუთვნის სამცხე-ჯავახეთის რეგიონს. იგი მოიცავს ორ ქალაქს - ქალაქი ახალციხე (რეგიონალური ცენტრი) და ქალაქი ვალე. მასში შედის 15 ტერიტორიული ერთეული: ვალე, აწყური, აგარა, კლდე, მინაძე, ფერსა, ურაველი, ანდრიაწმინდა, ელიაწმინდა, სვირი, სხვილისი, წყრუთი, წყალთბილა, პამაჯი, სამელი, სადაც გაერთიანებულია 45 სოფელი.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის ფართობი შეადგენს 2850.3 კვადრატულ კილომეტრს, რაც მთელი ქვეყნის ფართობის 4.9% და სამცხე-ჯავახეთის რეგიონის ფართობის 44%-ია. მუნიციპალიტეტში 566 500 გრძივი მეტრი მუნიციპალური

დაქვემდებარების საავტომობილო გზაა, ხოლო შიდა სასოფლო გზები დაახლოებით 73000 გრძივი მეტრია.

ახალციხის მუნიციპალიტეტში ცხოვრობს საქართველოს მოსახლეობის 1.06%, ხოლო რეგიონის მოსახლეობის დაახლოებით 25%, 39 375 ადამიანი. მუნიციპალიტეტში მოსახლეობა მრავალეროვანია, მისი 68% ქართველი და 31% სომეხია, დანარჩენი ბერძნები, ოსები, რუსები, პოლონელები და სხვა ეროვნების ადგილობრივი მაცხოვრებლები არიან. მოსახლეობის სიმჭიდროვე მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე შეადგენს 38.9 კაცს ერთ კვ. კმ-ზე.

მუნიციპალიტეტის მცხოვრებთაგან 7277 ადამიანი ასაკის პენსიონერია; ინვალიდობის პენსიონერია 1079 ადამიანი; 186 მოქალაქე ბავშვობიდან ინვალიდია; მოსახლეობის 2014 წლის საყოველთაო აღწერის შედეგების შესაბამისად მუნიციპალიტეტში 7577 ბავშვია 0-დან 14 წლის ჩათვლით. მოსახლეობის 46% ცხოვრობს ქალაქ ახალციხეში. სოფლის მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი თვითდასაქმებულია. ახალციხის მუნიციპალიტეტში 569 ოჯახი სოციალურად შეჭირვებულია, რაც მთლიანი მოსახლეობის 9.1%-ია. სოციალურად შეჭირვებულთაგან 195 ადამიანი სარგებლობს სოციალური დახმარებით და ა(ა)იპ „სათნოების სახლში“ უფასო სასადილოს ერთჯერადი კვების მომსახურებით.

მუნიციპალიტეტი მოიცავს მაღალმთიან ერთ ქალაქს და 29 სოფელს, სადაც ცხოვრობს 13 338 ადამიანი - მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის 34,3%.

საქართველოს ორგანული კანონის - „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“-ს 151-ე და 152-ე მუხლების საფუძველზე 2014 წლის ივლისში მოხდა ახალციხის მუნიციპალიტეტის ლიკვიდაცია, 2014 წლის ივლისში მუნიციპალიტეტი გაიყო ორ ნაწილად და ჩამოყალიბდა თვითმმართველ ქალაქად და თვითმმართველ თემად, ხოლო საქართველოს პარლამენტის 2017 წლის 15 ივნისის N987-II დადგენილებისა და საქართველოს ორგანულ კანონში - „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ - განხორციელებული ცვლილებების შესაბამისად მოხდა ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტისა და ახალციხის მუნიციპალიტეტის ერთიან მუნიციპალიტეტად ჩამოყალიბება და მისი ბიუჯეტი 2018 წელს განისაზღვრა 25.7 მლნ. ლარით.

მუნიციპალიტეტის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა მიწათმოქმედება და მეცხოველეობა. განვითარებულია ტურიზმი, სოფლის მეურნეობა. ტურიზმის მზარდი განვითარების გამო ქალაქსა და რიგ სოფლებში განვითარებულია მცირე, ოჯახური სასტუმროების ბიზნესი.

თავი II. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

2.1 შემოსავლების და ხარჯების აგრეგირებული მაჩვენებელი

2017 წელი - ბიუჯეტის შესრულების ანალიზი

ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტისა და ახალციხის მუნიციპალიტეტის 2017 წლის ერთიანი ბიუჯეტის შემოსულობები (შემოსავლები, არაფინანსური აქტივების კლება,) განისაზღვრა 19411,4 ათასი ლარით, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 19 800,3 ათასი ლარი, ანუ გეგმა შესრულებულია 102%-ით, მათ შორის:

ბიუჯეტის შემოსავლების (გადასახადები, გრანტები, სხვა შემოსავლები) სახით მობილიზებულია 19584.2 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (19333.4 ათასი ლარი) 101.3% და მთლიანი - შემოსულობების 98.9%-ს შეადგენს. მათ შორის:

გადასახადების სახით მობილიზებულია 7852,1 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (7980,0 ათასი ლარი) 98,4 %-ია. საანგარიშო პერიოდში საშემოსავლო გადასახადიდან ბიუჯეტში ფაქტიურად მიღებულია 1810.0 ათასი ლარი.

ქონების გადასახადიდან მიღებულია 6042,1 ათასი ლარი, მათ შორის: საწარმოთა ქონების გადასახადი - 5629,8 ათასი ლარი, მიწის გადასახადი - 356,5 ათასი ლარი, ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი -38,2 ათასი ლარი, უცხოურ საწარმოთა ქონების გადასახადი-17,6 ათასი ლარი.

გრანტების სახით მიღებულია 10045,4 ათასი ლარი, მათ შორის: გათანაბრებითი ტრანსფერი - 4531,0 ათასი ლარი, მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად 277.0 (ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლების ხელშეწყობა 99,0 ათასი ლარი,სამშობლოს დაცვისას და ომის შემდგომ გარდაცვლილ მეომართა სარიტუალო ხარჯი 10,0 ათასი ლარი, გადამდებ დაავადებათა ეპიდემიოლოგიური კონტროლისათვის – 168,0 ათასი ლარი, საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან სტიქიის სალიკვიდაციო ღონისძიებებისათვის გამოყოფილი სახსრები (სპეციალური დანიშნულების გრანტები) 5237,4 ათასი ლარი.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 1730,0 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის - 1308.0 ათასი ლარის 132,3%-ია.

ათასი ლარი

დასახელება	2017 წელი			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%
შემოსავლები	19333,4	19584,2	250,8	101,3
გადასახადები	7980,0	7852,1	-127,9	98,4
გრანტები	10045,4	10002,1	-43,3	99,6
სხვა შემოსავლები	1308,0	1730,0	422,0	132,3

არაფინანსური აქტივების კლებიდან 2017 წელს მობილიზებული იქნა 216,0 ათასი ლარის შემოსავალი, რაც გეგმის (78.0 ათასი ლარის) 276,9%-ია. მათ შორის: ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან მიღებულია 20,8 ათასი ლარი, არაწარმოებული აქტივების (მიწის) გაყიდვიდან - 195,3 ათასი ლარი. არაფინანსური აქტივების რეალიზაციიდან მიღებული თანხების წილი შემოსულობებში 10,9%-ს შეადგენს.

როგორც ცნობილია 2017 წლის ნოემბერში ახალციხის მუნიციპალიტეტი შეიქმნა ქალაქის და თემის მუნიციპალიტეტების გაერთიანებით. ამიტომ, 2017 წელი დასრულდა ორი დამოუკიდებელი ბიუჯეტით. აქედან გამომდინარე, შეუძლებელია 2017 წლის დასაწყისისთვის ბიუჯეტის ანგარიშებზე არსებული ნაშთების მთლიანობაში ჩვენება.

ცხრილი 2.1 ახალციხის მუნიციპალიტეტის შემოსავლების და ხარჯების
 აგრეგირებული მაჩვენებლები
 (2017 წლის ფაქტი, 2018 წლის გეგმა და 2019-2022 წლების საპროგნოზო მაჩვენებლები,
 ბიუჯეტის ბალანსი საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით)
 თანხა ათს ლარებში

#	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი
I	შემოსავლები	19 584,7	21763,0	15 900.0	16 400.0	17 000.0	17 600.0
1.1	გადასახადები	7 852,1	6 950,0	14 038.8	14 500.0	15 000.0	15 500.0
1.3	გრანტები	10 002,1	13364,0	270.0	280.0	290.0	300.0
1.4	სხვა შემოსავლები	1 730,0	1 449,0	1 481.2	1 620.0	1 710.0	1 800.0
II	ხარჯები	10 431,8	11 227,9	11 479.4	11 900.0	12 300.0	12 700.0
2.1	შრომის ანაზღაურება	2093,1	1 926,4	2 379.1	2460.0	2 550.0	2 600.0
2.2	საქონელი და მომსახურება	3136,4	3342,7	3 308.1	3 420.0	3 550.0	3 700.0
2.4	პროცენტი	0,9	114,1	65.5	60.0	53.0	45.4
2.5	სუბსიდიები	3309,9	4069,8	4 405.8	4 600.0	4 650.0	4 800.6
2.6	გრანტები	125,0	110,0	155.0	160.0	165.0	170.0
2.7	სოციალური უზრუნველყოფა	596,1	714,8	768.9	800.0	866.0	900.0
2.8	სხვა ხარჯები	1170,4	950,1	397.0	400.0	466.0	484.0
III	საოპერაციო საღდო	9152,9	3266.2	4 310.6	4 460.0	4 600.0	4 800.0
IV	არაფინანსური აქტივების ცვლილება	1 1054,1	5 992.6	4 310.6	4 460.0	4 600.0	4 800.0

#	დასახელება	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა	2019 წლის პროექტი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი
	ზრდა DA	11270.2	6 062.6	4 420.6	4 500.0	4 700.0	4 900.0
	კლება	216,1	70,00	110.0	114.0	120.0	125.0
V	მთლიანი სალდო	-1 901,2	-2726.5				
VI	ფინანსური აქტივების ცვლილება	-1 980,4	-2726.5				
	ზრდა DA		0				
	კლება	1 980,4	2726.5				
VII	ვალდებულებების ცვლილება	-79,2	0				
	ზრდა		0				
	კლება	79,2	0				
VIII	ბალანსი	0.0	0				

2.2 გასული და მიმდინარე წლის ბიუჯეტების შესრულება

2017 წელს გადასახდელების საკასო შესრულების მაღალი - 86.1%-იანი მაჩვენებელი დაფიქსირდა. აღსანიშნავია, რომ ეს ბოლო წლების განმავლობაში ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის 2017 წლის ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით შემდეგნაირად მიიმართა:

- ❖ საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება – 3207,0 ათასი ლარი;
- ❖ თავდაცვა - 89,8 ათასი ლარი;
- ❖ ეკონომიკური საქმიანობა – 9287,80 ათასი ლარი;
- ❖ გარემოს დაცვა – 949,4 ათასი ლარი;
- ❖ საბინაო-კომუნალური მეურნეობა – 3037,6 ათასი ლარი;
- ❖ ჯანმრთელობის დაცვა – 148,7 ათასი ლარი;
- ❖ დავგენება, კულტურა და რელიგია – 1615,5 ათასი ლარი;
- ❖ განათლება – 2673,7 ათასი ლარი;
- ❖ სოციალური დაცვა – 758,9 ათასი ლარი.

2017 წელს განსაზღვრულ პრიორიტეტებზე მიმართულმა სახსრებმა შეადგინა 21768,3 ათასი ლარი, რაც გეგმის (25284,8 ათასი ლარი) 86,1%-ია. მათ შორის:

01 00 წარმომადგენლობითი და ადმინისტრაციული ორგანო - 3207,0 ათასი ლარი, რაც გეგმის (3504,8 ათასი ლარი) 91,5 %-ია.

02 00 თავდაცვა - 89,8 ათასი ლარი, რაც გეგმის (99.0 ათასი ლარი) 90,7 %-ია.

03 01 საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა - 8072,8 ათასი ლარით, რაც გეგმის (9200,8 ათასი ლარი) 87,7%-ია;

03 02 კომუნალური ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია - 4128,4 ათასი ლარი, რაც გეგმის (4968,4 ათასი ლარი) 83,1 %-ია.

03 03 მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებების ხარჯი - 1048,8 ათასი ლარი რაც გეგმის (1709,8 ათასი ლარი) 61,3 %-ია.

03 04 სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა - 24,8 ათასი ლარი რაც გეგმის (38,1 ათასი ლარი) 65,1 %-ია.

04 01 სკოლამდელი აღზრდა - 2666,7 ათასი ლარი რაც გეგმის (2990,1 ათასი ლარი) 88,2 %-ია.

04 02 სტიპენდიები წარჩინებულ მოსწავლეებსა და სტუდენტებს 7,0 ათასი ლარი რაც გეგმის (10,0 ათასი ლარი) 70 %-ია.

05 01 კულტურის განვითარების ხელშეწყობა - 1232,8 ათასი ლარი რაც გეგმის (1307,9 ათასი ლარი) 92,0 %-ია.

05 02 საზოგადოებრივი და ახალგაზრდული ორგანიზაციების ხელშეწყობა - 61,0 ათასი ლარი, რაც გეგმის (106,3 ათასი ლარი) 57,4 %-ია.

05 03 კულტურული მემკვიდრეობისა და რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობა 80,0 ათასი ლარი, რაც გეგმის (130,0 ათასი ლარი) 61,5 %-ია.

05 04 სპორტის განვითარების ხელშეწყობა - 241,7 ათასი ლარი, რაც გეგმის (241,7 ათასი ლარი) 100 %-ია.

06 01 საზოგადოებრივი ჯანდაცვა - 148,7 ათასი ლარი, რაც გეგმის (170,0 ათასი ლარი) 87,5 %-ია.

06 02 სოციალური პროგრამები - 758,8 ათასი ლარი, რაც გეგმის (807,9 ათასი ლარი) 93,9 %-ია.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის 2017 წლის პრიორიტეტების ფარგლებში

მუნიციპალიტეტის ცხრა სოფელში რეაბილიტაცია ჩაუტარდა 16,8 კმ. გზის საფარს: რვა სოფელში მოწესრიგდა სასმელი წყლის სისტემა; აღდგა ქვემო სხვილისის ხიდი; ოთხ სოფელში გაიხსნა სოფლის სახლი; მოეწყო პარკები და სპორტული მოედნები; ტრანსპორტის მოსაცდელი ადგილები; ქალაქ ვალეში გარემონტდა კულტურის სახლი, სტიქიის ზონის ფარგლებში მდებარე სოფლებში მოეწყო ნაპირსამაგრი კედლები. დიდთოვლობის შედეგად დაზარალებულ 14 ოჯახს გადაეცა 16999,00 ლარის ღირებულების თუნუქის ღარიანი ფურცლები სახურავის შესაკეთებლად, ხოლო სტიქიის შედეგად დაზარალებულ ოჯახებს გადაეცა 73 624,00 ლარის ღირებულების თუნუქის ღარიანი ფურცლები სახურავის შესაკეთებლად.

ახალგაზრდებში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დანერგვის მიზნით ხშირად ტარდება სპორტული შეჯიბრებები მუნიციპალიტეტის სოფლებს შორის სპორტის სხვადასხვა სახეობებში: ფეხბურთში, მძლეოსნობაში, ძიუდოსა და ტაეკვანდოში.

2017 წელს თბილისში ჩატარებულ სპორტულ შეჯიბრებებში ტაეკვანდოში, საქართველოს ღია ჩემპიონატში მონაწილეებისას, ჩვენი მუნიციპალიტეტის ოთხმა ახალგაზრდამ სხვადასხვა წონით კატეგორიაში დაიკავა მესამე საპრიზო ადგილი, ხოლო 2018 წელს ჩატარებულ სპორტულ შეჯიბრებებში გოგონათა შორის საქართველოს ღია ჩემპიონატში დაიკავეს ერთი მეორე ადგილი და სამი მესამე ადგილი სხვადასხვა წონით კატეგორიებში. მუნიციპალიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია სოციალური მიმართულება, რომლის ერთ-ერთ ქვეპროგრამას წარმოადგენს ჯანდაცვა.

მუნიციპალიტეტში მოქმედებს გეგმიური/ურგენტული ქირურგიული მომსახურებებისა და სტაციონარული/ამბულატორიული მკურნალობის პროგრამები. მოსახლეობის მოთხოვნილებების შესაბამისად 2017 წელს, მოქმედ პროგრამებს დაემატა და გაფართოვდა ონკოლოგიური დაავადების მქონე პაციენტთა სპეციალური პაკეტი, შშმ ვეტერანთა მედიკამენტოზური მკურნალობის პაკეტი.

2017 წლიდან გაიზარდა დაავადების დადგენისა და პრევენციისათვის საჭირო პაკეტის მოცულობა, რის საშუალებითაც 200-მა ბენეფიციარმა შეძლო ესარგებლა ლაბორატორიული და მაღალტექნოლოგიური კვლევებით, მათ შორის ისარგებლა 120-მა სოციალურად დაუცველმა და 8 შშმ ბავშვმა.

სულ 2017 წელს ჯანდაცვის პროგრამებით თითქმის 1000-მა მოქალაქემ ისარგებლა, მათ შორის 70-მა ონკოლოგიური დაავადების მქონემ მიიღო ამ დაავადების სამკურნალოდ გათვალისწინებული სრული პაკეტით მომსახურება (თერაპია, მედიკამენტი).

ჯანდაცვის კუთხით გაწეული მუშაობის შედეგია ყოველწლიურად ამ სფეროში მომსახურების მიმღებ ბენეფიციართა ზრდა.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ 2017 წელს, მუნიციპალიტეტების გაერთიანების შედეგად, სოფლად და ქალაქად მცხოვრებ მოსახლეობას მიეცა შესაძლებლობა, ესარგებლა ერთნაირი პროგრამებითა და თანაბარი პირობებით.

2018 წელს დაგეგმილია მთელი რიგი ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება, რომელთაგან საანგარიშო წლის 9 თვეში რვა საავტომობილო გზის (საბარგო სადგურის დასახლება, სოფლები: ჭვინთა-ელაიწმინდა, ფერსა, ზიკილია,

ტატანისი-სვირი-ბოგა, მინაძე, კლდე, საძელი) და სოფელ აწყურის სასმელი წყლის სათავე ნაგებობისა და მაგისტრალური მილსადენის (ე.წ. ხულევასხევი) რეაბილიტაციაზე უკვე გახარჯულია 7 243,1 ათასი ლარი, ასევე მიმდინარეობს ორი კულტურის სახლის (ვალე, აწყური) რეაბილიტაცია.

ქალაქ ახალციხის ცენტრალურ პარკში 01 ივნისს აღინიშნა ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღე, სადაც მუნიციპალიტეტის სახელოვნებო სკოლის აღსაზრდელებმა ბავშვებისათვის ჩაატარეს სხვადასხვა კულტურული აქტივობები, ბავშვებისთვის მოეწყო თოჯინების თეატრის სპექტაკლის ჩვენება. 30 ივნისს აღინიშნა ახალციხელობა, ქალაქის დღესასწაულს მიემდგვნ კულტურული აქტივობები.

ცხრილი 2. ბიუჯეტის შესრულება 2017 და 2018 წლის 9 თვის მდგომარეობით

დასახელება	2017 წელი				2018 წელი (9 თვის მდგომარეობით)			
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%	წლიური გეგმა	9 თვის ფაქტი	+/-	%
შემოსავლები	19333,4	19584,7	251,3	101,3	21764,0	14014,0	7750,0	64,4
გადასახადები	7980,0	7852,7	127,3	98,4	6950,0	6220,6	729,4	89,5
გრანტები	10075,4	10 002,0	-73,4	99,3	13364,0	6530,3	9833,7	48,8
სხვა შემოსავლები	1308,0	1730,0	422,0	132,3	1449,0	1263,1	185,9	87,2

თავი III. ახალციხის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები 2019-2022 წლებისთვის

ახალციხის მუნიციპალიტეტის განვითარების ძირითადი პრიორიტეტები 2019-2022 წლებისთვის, ისევე როგორც 2017-2018 წლებში უცვლელი რჩება. კერძოდ:

- ეფექტური მმართველობა
- მშენებლობა, რეაბილიტაცია, ინფრასტრუქტურის ექსპლოატაცია
- განათლება
- ტურიზმი, კულტურა, რელიგია, სპორტი
- ჯანდაცვა და სოციალური პროგრამები

ზემოაღნიშნული პრიორიტეტების ფარგლებში დაგეგმილი პროგრამების და პროექტების განხორციელებით მივიღებთ თანამედროვე, განვითარებულ, ტურისტებისათვის და არამარტო ტურისტებისათვის მიმზიდველ ინფრასტრუქტურის

მქონე მუნიციპალიტეტს, უსაფრთხო და სტაბილური ბიზნეს გარემოთი და ეფექტიანი მმართველობით.

პრიორიტეტი 1. ეფექტური მმართველობა.

პრიორიტეტის ბიუჯეტი 2019 წლისთვის განისაზღვრა 15 900.0 ათასი ლარით.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის ეფექტური მმართველობა ითვალისწინებს აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების შეუფერხებელი და გამართული საქმიანობის უზრუნველყოფას.

პროგრამა 1: მმართველობა-ადმინისტრირება (საბიუჯეტო კოდი 01 00)

პროგრამის მიზანია თანამედროვე მართვის სტანდარტებსა და კანონმდებლობასთან თავსებადი მართვის მრავალფუნქციური, თანამედროვე სისტემის დანერგვა, წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების სისტემაში შემავალი სტრუქტურული ერთეულების და ტერიტორიული ორგანოების საქმიანობის პროცესში გამოვლენილი ხარვეზების აღმოფხვრა. მმართველი ორგანოების სერტიფიცირებული, მაღალკვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება.

საბოლოო შედეგი:

ახალციხის მუნიციპალიტეტში ჩამოყალიბებულია გამართული, თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისი ეფექტური მმართველობა;

პროგრამა 1.1 ახალციხის მუნიციპალიტეტის საკრებულო (საბიუჯეტო კოდი 01 01)

პროგრამის მიზანი: საკრებულოს წევრების მიერ ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მინიჭებული უფლება-მოსილებების კეთილსინდისიერად და მაღალკვალიფიციურად შესრულება.

პროგრამა 1.2 ახალციხის მუნიციპალიტეტის მერია

(საბიუჯეტო კოდი 01 02)

პროგრამის მიზანი: მერიის დაქვემდებარებაში არსებული ორგანოების სრულფასოვანი მუშაობა.

სახელმწიფო შესყიდვების გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა. პროგრამაში გათვალისწინებული შიდა აუდიტორული სისტემის გამართული მუშაობა, საფინანსო-საბიუჯეტო სისტემის მოწესრიგების ღონისძიებები.

პროგრამა 2. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სარეზერვო ფონდი (საბიუჯეტო კოდი 01 03)

პროგრამის აღწერა: ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ფარგლებში კატასტროფისა და სტიქიური მოვლენების შემთხვევაში, სალიკვიდაციო ღონისძიებების დაფინანსება. გასწიოს ხარჯები, როდესაც საფრთხე ემუქრება მუნიციპალიტეტის

ტერიტორიაზე განთავსებულ ქონებას ან საქართველოს კანონით დაცულ სხვა სიკეთეს, აგრეთვე აღადგინოს დაზიანებული საინჟინრო ინფრასტრუქტურა.

პროგრამის მიზანი: ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ფარგლებში მცხოვრები მოსახლეობის ფინანსური მხარდაჭერა კანონის შესაბამისად.

პროგრამა 3. ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლების ხელშეწყობა (საბიუჯეტო კოდი 02 01)

პროგრამის აღწერა: სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გამწვევი კომისიის მუშაობის ორგანიზება. წვევამდელი ასაკის ჭაბუკთა პიველადი სამხედრო აღრიცხვა და სამხედრო სამსახურში გასაწვევად მოსამზადებელ სამუშაოთა შესრულება.

პროგრამის მიზანი: სასწავლო დაწესებულებების და ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა მიერ „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „მოქალაქთა სამხედრო აღრიცხვის შესახებ“ დებულების მოთხოვნათა დაცვის კონტროლი. ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანებთან და მათთან გათანაბრებულ პირებთან მუშაობის ორგანიზება.

პრიორიტეტი 2. ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია, დასუფთავება და გარემოს დაცვა (პროგრამული კოდი 03 00)

პროგრამა 1. საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია, მოვლა-შენახვა, დასუფთავება და ნარჩენების გატანა.

პროგრამის აღწერა: მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე არსებული გზების მოწესრიგება, ორმულების ამოვსება, გზის ახალი მონაკვეთების მოწყობა, სანიაღვრე არხების გაწმენდა და ახლის მოწყობა, პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ქუჩების დაგვა-დასუფთავება, საყოფაცხოვრებო, მყარი და დიდი ზომის ნარჩენების, ქუჩების მონახვეტის შეგროვება და ნაგავსაყრელ პოლიგონამდე ტრანსპორტირება; თოვლცვენის დროს გზების გაწმენდისა და ტექნიკური მარილის მოყრის სამუშაოების ორგანიზება, რაც უზრუნველყოფს ტრანსპორტის და ფეხით მოსიარულებთა უსაფრთხო გადაადგილებას; მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება და სხვა ღონისძიებები.

პროგრამის მიზანი: 40.5 კმ რეაბილიტირებული სამანქანო გზა ორმულების გარეშე, პანდუსების და გადასასვლელების მოწყობა, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ბავშვების და საბავშვო ეტლებით მოძრავი დედების უსაფრთხო გადაადგილება. რეაბილიტირებულ გზებზე გაუმართავი საავტომობილო გზის მიზეზით გამოწვეული ავტოსაგზაო შემთხვევების რაოდენობის მაქსიმალურად შემცირება, 45 კმ გაწმენდილი სანიაღვრე არხი.

მოსალოდნელი შედეგი:

ბავშვების და საბავშვო ეტლებით მოძრავი დედების უსაფრთხო გადაადგილება, ქალაქში მაქსიმალურად დაცული სანიტარული წესები და შედეგად ეპიდემიური დაავადებების გავრცელების ლიკვიდაცია.

სუფთა ქუჩები და პარკები, რაც საშუალებას აძლევს მოსახლეობას, ბავშვებს, დედებს და მომავალ დედებს იცხოვრონ ეკოლოგიურად სუფთა გარემოში.

მაქსიმალურად უზრუნველყოფილი იქნება ჯანმრთელი მომავალი თაობა.

შედეგის შეფასების ინდიკატორები:

- ავტოსაგზაო შემთხვევების რაოდენობა.
- გაწმენდილი არხის სიგრძე.
- აღდგენილი ტროტუარების სიგრძე.
- გატანილი ნარჩენების რაოდენობა.
- დასუფთავებული ტერიტორიის ფართობი.

პროგრამა 2. კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება (საბიუჯეტო კოდი 03 02)
პროგრამის აღწერა: ახალციხის მუნიციპალიტეტის მერიაში შემავალი ქალაქებისა და სოფლების განათების ქსელის, სასმელი წყლისა და სარწყავი არხების მოწყობა რეაბილიტაცია.

პროგრამის მიზანი: ახალი გარე განათების ქსელის მოწყობა, რათა ამალდეს ბავშვებისა და ქალების უსაფრთხო გადაადგილება, მოვლა შენახვა - ნათურების ჩანაცვლება ენერგო ეფექტური ნათურებით, სასმელი წყლის ახალი მაგისტრალების მოწყობა, რეზერვუარების და გამწმენდი ნაგებობების რეაბილიტაცია, მოსახლეობისათვის სუფთა, ხარისხიანი წყლის მიწოდება, სასოფლო სამეურნეო სავარგულების მაქსიმალურად გასარწყავიანება.

შედეგის შეფასების ინდიკატორები:

- მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განათებული ქუჩების სიგრძე.
- სასმელი წყლით უზრუნველყოფილი დასახლებული პუნქტების რაოდენობა, რეაბილიტირებული სარწყავი არხების სიგრძე.
- სასმელი წყლის ხარისხი.
- გასარწყავიანებული სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ფართობი.

პროგრამა 3. კეთილმოწყობის ღონისძიებები (საბიუჯეტო კოდი 03 03)

პროგრამის აღწერა: ახალციხის მუნიციპალიტეტის მერიაში შემავალ ქალაქებსა და სოფლებში განსახორციელებელი პროექტებისათვის საპროექტო დოკუმენტაციის შექმნა, მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლების ფასადების, სადარბაზოების და ლიფტების რესტავრაცია, პარკებისა და სკვერების მშენებლობა - რეაბილიტაცია, სპორტული მოედნებისა და დარბაზების მოწყობა - რეაბილიტაცია, სახლების და სახურავების მოწყობა-რეაბილიტაცია, სასაფლაოების მიმდებარე ტერიტორიების ინფრასტრუქტურის მოწყობა, .

პროგრამის მიზანი: პარკებისა და სკვერების მოწყობა მუნიციპალიტეტის მასშტაბით, არსებული სკვერების რეაბილიტაცია, ძველი სპორტული მოედნების შეკეთება, გოგონებისა და ბიჭებისათვის თანაბრად ხელმისაწვდომი სპორტული დარბაზის გახსნა ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვის მიზნით. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებულ მრავალბინიან საცხოვრებელ სახლებში მცხოვრები მოსახლეობისათვის უკეთესი საცხოვრებელი პირობების შექმნა, სასაფლაოების ადგილმდებარეობის დაკვაღვა, ფართის თანაბარ ნაწილებად განაწილება, ტერიტორიების შემოღობვა და სველი წერტილების მოწყობა.

შედეგის შეფასების ინდიკატორები:

რეაბილიტირებული მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების რაოდენობა, განახლებული პარკების და სკვერების ფართობი, ახალგახსნილი სპორტული დარბაზების რაოდენობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის მიმდევარი მოზარდების რაოდენობა.

პრიორიტეტი 4. განათლება (საბიუჯეტო კოდი 04 00)

პროგრამა 1. სკოლამდელი აღზრდა და განათლება (საბიუჯეტო კოდი 04 01)

პროგრამის აღწერა: ახალციხის მუნიციპალიტეტის მომავალი თაობების აღზრდაში დაწყობითი და ზოგადი განათლების გარდა, მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება სკოლამდელ განათლებას, რაც მუნიციპალიტეტის საკუთარ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება და შესაბამისად ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს, რომლის ფარგლებშიც განხორციელდება საბავშვო ბაგა-ბაღების გამართული ფუნქციონირებისათვის საჭირო ყველა ღონისძიება, მათი რეაბილიტაცია და ინვენტარით უზრუნველყოფა. მუნიციპალიტეტი უზრუნველყოფს საბავშვო ბაღების საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ სტანდარტებთან მიახლოებული ფუნქციონირებისთვის საჭირო ხარჯების დაფინანსებას.

პროგრამის მიზანი: სკოლამდელი განათლების სისტემის მართვა და განვითარება, სკოლამდელი განათლების სისტემის ხელშეწყობა, სკოლამდელი აღსაზრდელების ფიზიკური ჯანმრთელობა, ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის დახვეწა, შესაბამისი ინფრასტრუქტურისა და მომსახურების გაუმჯობესება. საბავშვო ბაგა-ბაღების აღსაზრდელთა განვითარების ხელშეწყობა და სრულფასოვანი სააღმზრდელო გარემოს შექმნა, რომელსაც უზრუნველყოფს ახალციხის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება. აღნიშნული დაწესებულების ვალდებულებაა საგანმანათლებლო - სააღმზრდელო და კულტურული გარემოს მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება, საზოგადოების აქტიური ჩართვა მიმდინარე საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო და კულტურულ პროცესებში, აღსაზრდელთა ინტელექტუალური და შემოქმედებითი უნარების სტიმულირება, სააღმზრდელო ჯგუფების მუშაობის გაუმჯობესება, დახვეწა და მოსახლეობის ინტერესებზე მორგება. ყურადღება გამახვილდება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე აღსაზრდელთათვის საჭირო აქტივობის ამაღლებასა და საზოგადოებაში სოციალურ ინტეგრაციაზე, ისე როგორც ეროვნული უმცირესობის სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლებაზე. მნიშვნელოვანია სკოლამდელი აღზრდის ასაკიდანვე მათთვის ქართული ენის შესწავლა.

პროგრამა 2. ახალციხის მერიის სტიპენდიები წარჩინებულ სტუდენტებს (საბიუჯეტო კოდი 04 02)

პროგრამის აღწერა: წარმატებულ სტუდენტებზე ფულადი საჩუქრების გაცემა და შესაბამისი სერთიფიკატების გადაცემა.

პროგრამის მიზანი: ახალციხის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები გოგონების და ვაჟების თანაბრად წახალისება სასწავლო პროგრამების უკეთ ათვისების და გააზრების მიზნით.

პროგრამის მიზანია ახალგაზრდების დაინტერესება მათი მუნიციპალიტეტში დარჩენის და მიგრაციის შემცირების მიზნით.

პრიორიტეტი 5. კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი (საბიუჯეტო კოდი 05 00)

პროგრამა 1. კულტურის განვითარების ხელშეწყობა (საბიუჯეტო კოდი 05 01)

პროგრამის აღწერა: კულტურული, სპორტული ობიექტების გამართული და სრულფასოვანი ფუნქციონირება სოციალური განვითარების მნიშვნელოვანი საფეხურია. მოსწავლეს, ახალგაზრდას, რომელიც ჩაბმულია კულტურულ ცხოვრებაში, აქვს კარგი მაჩვენებელი როგორც სკოლაში, ასევე განათლების შემდგომ ეტაპზეც (უმალეს სასწავლებელში). ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით, სხვადასხვა კულტურულ და სპორტულ ღონისძიებებში ჩაბმით ბავშვი ყალიბდება სრულფასოვან პიროვნებად, რომელსაც ჩამოყალიბებული აქვს გემოვნება. კულტურული და სპორტული ობიექტების სრულფასოვანი ფუნქციონირება, განსაკუთრებით სოფლად, გაცილებით მეტი ეფექტის მომტანია, რადგან ახალგაზრდა ადგილზე ახდენს საკუთარი შესაძლებლობების რეალიზებას. აქედან გამომდინარე, ნაკლებია ახალგაზრდების მიგრაცია სოფლიდან ქალაქში. სხვადასხვა კულტურული და სპორტული წრეები მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს ახალგაზრდებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვას. ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, ძლიერი, გამართული კულტურული და სპორტული ინფრასტრუქტურით უზრუნველყოფა და სპორტის ისეთი სახეობების განვითარება, რომლებშიც თანაბრად იქნებიან ჩართული გოგონები და ვაჟები, ახალციხის მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს.

პროგრამის მიზანი: ახალციხის მუნიციპალიტეტის ყველა მცხოვრებისათვის ხელმისაწვდომი და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი კულტურული და საგანმანათლებლო მომსახურების მიწოდების ხელმისაწვდომობის ზრდა, ბავშვების განვითარებაზე ორიენტირებული კულტურული და სპორტულ – გამაჯანსაღებელი გარემოს შექმნა.

პროგრამა 2. ახალციხის მუნიციპალიტეტის კულტურის დაწესებულებების განვითარების ხელშეწყობა (საბიუჯეტო კოდი 05 01 01)

პროგრამის აღწერა: აღნიშნული პროგრამა ითვალისწინებს ახალციხის, ვალის და აწყურის სამუსიკო სკოლების და ახალციხის სამხატვრო სკოლის განვითარებასა და პოპულარიზაციას, რაბათის ციხის კომპლექსის, როგორც ისტორიული კომპლექსური ძეგლის დაცვას, პოპულარიზაციასა და განვითარებას, ბუკლეტებისა და ტურისტული

ცნობარების მომზადებას, პერიოდულად ფესტივალების და სხვადასხვა კულტურული ღონისძიებების მოწყობას.

პროგრამის მიზანი: გაერთიანების მიზანია ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ქართული კულტურის ტრადიციების, ეროვნული ფასეულობების დაცვა და გნვითარება, ხელოვნების სფეროში არსებული საგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთათვის მომავალი პროფესიული განვითარებისათვის ხელის შეწყობა და სტიმულირება, ქართული კულტურული მემკვიდრეობისა და თანამედროვე ხელოვნების პოპულარიზაცია. ტრადიციული ფოლკლორის დარგების განვითარება და პოპულარიზაცია, ახალგაზრდების მოზიდვა და ჩართვა წრე-სტუდიებსა და კულტურულ ღონისძიებებში. რაბათის ციხეზე ვიზიტორთა რიცხოვნობის ზრდა, ტურისტებისთვის მომსახურების სერვისის გაუმჯობესება და შესაბამისად, ტურისტული ინდუსტრიის განვითარება.

პროგრამა 4. საზოგადოებრივი და ახალგაზრდული ორგანიზაციების ხელშეწყობა (05 02)

პროგრამის აღწერა: სკოლის ასაკის ბავშვების სპორტულ აქტივობებში ჩართვის ხელშეწყობა.

ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია, საზოგადოების აქტიური ჩართულობა სპორტულ ცხოვრებაში, მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოზარდებისა და ახალგაზრდებისათვის სპორტის სხვადასხვა სახეობებში ჩართულობის ხელმისაწვდომობის გაზრდა, მუნიციპალური სპორტული კლუბებისა და მათ ბაზაზე არსებული ასაკობრივი ჯგუფების განვითარების ხელშეწყობა; სპორტული მიღწევების გაუმჯობესების ხელშეწყობა. სპორტის სხვადასხვა სახეობების პოპულარიზაცია ახალგაზრდებში; საქართველოში სპორტის მასობრივი და მაღალი მიღწევების მქონე სახეობების პოპულარიზაცია მუნიციპალიტეტში და აღნიშნულ სპორტის სახეობებში ახალგაზრდების ჩართულობის ხელშეწყობა; განსაკუთრებით სპორტულ ცხოვრებაში ქალთა ჩართულობა და ხელშეწყობა; ხარვეზების აღმოჩენა და ახალი მიდგომები და პროგრამები ახალგაზრდების სპორტული ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით. სპორტული შედეგების გაუმჯობესება და მონაწილეობის მიღება მაღალი დონის შეჯიბრებებში.

ახალციხის მუნიციპალიტეტში არსებული ახალგაზრდულ ცენტრებში კულტურულ-შემოქმედებითი, ინტელექტუალური, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ახალგაზრდების სხვადასხვა ღონისძიებაში ჩართვა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით;

პროგრამის მიზანი: ახალგაზრდობის გააქტიურება-ჩართულობის, ინიციატივების წახალისების, კომპეტენციების ამაღლების, საგანმანათლებლო - შემეცნებითი პროექტების მხარდაჭერა.

შეიქმნას და ხელი შეეწყოს ახალგაზრდების შეხვედრებს, სადაც სამუალება მიეცემათ გამოავლინონ თავიანთი ინიციატივები და გამართონ დისკუსიები (მაგ. ფილმების ჩვენება და შემდეგ დისკუსია) მათთვის საინტერესო და საჭირობო საკითხებზე. გამოავლინონ თავიანთი საჭიროებები და დასახონ სამოქმედო გეგმები.

შემუშავებულ იქნას შესაბამისი მიდგომები და პროგრამები ახალგაზრდების მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით.

ახალგაზრდობის კიდევ უფრო გააქტიურება, ახალგაზრდული ინიციატივების წახალისება, სპეციფიკური საჭიროებების და ინტერესების გათვალისწინება და სამოქალაქო აქტივობებში ჩართვა,

სპორტული კლუბებისა და მათ ბაზაზე არსებული ასაკობრივი ჯგუფების განვითარების ხელშეწყობა; სპორტული მიღწევების გაუმჯობესების ხელშეწყობა. სპორტის სხვადასხვა სახეობების პოპულარიზაცია ახალგაზრდებში; საქართველოში სპორტის მასობრივი და მაღალი მიღწევების მქონე სახეობების პოპულარიზაცია მუნიციპალიტეტში და აღნიშნულ სპორტის სახეობებში ახალგაზრდების ჩართულობის ხელშეწყობა; განსაკუთრებით სპორტულ ცხოვრებაში ქალთა ჩართულობა და ხელშეწყობა; ხარვეზების აღმოჩენა და ახალი მიდგომები და პროგრამები ახალგაზრდების სპორტული ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით. სპორტული შედეგების გაუმჯობესება და მონაწილეობის მიღება მაღალი დონის შეჯიბრებებში.

პროგრამა 7. კულტურული მემკვიდრეობისა და რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობა (საბიუჯეტო კოდი 05 03)

პროგრამის აღწერა: ქალაქი ახალციხე არის რეგიონის და მუნიციპალიტეტის ცენტრი. ყველა მეზობელი მუნიციპალიტეტებიდან და სახელმწიფოებიდან მომავალი გზები (თურქეთი, სომხეთი) აქ იყრის თავს. აქედან ხელმისაწვდომია რომ ტურისტი გადაადგილდეს: ბორჯომის, ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში. ასევე ტურისტი შეიძლება გადავიდეს, ბორჯომ - ხარაგაულის დაცულ ტერიტორიაზე. ისტორიულ ძეგლთა სიმრავლე, სუფთა გარემო, იზიდავს როგორც ქვეყნის გარედან, ასევე ქვეყნის შიგნით, ტურისტთა რაოდენობას.

პროგრამის მიზანი: კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა დაცვა და შენარჩუნება. კულტური მემკვიდრეობის ძეგლებისადმი ინტერესის გაღვივება; არამატერიალური კულტურული ძეგლების აღწერა გავრცელება საზოგადოებაში.

პრიორიტეტი 06 00 ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

პროგრამა: ჯანდაცვის პროგრამები (საბიუჯეტო კოდი 06 01 01)

პროგრამის აღწერა: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობა და კონტროლის ღონისძიებების გატარება; პროგრამის მიზანია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობა და კონტროლის ღონისძიებები. გადამდებ დაავადებათა გამოვლენა, ადექვატური რეაგირება და პირველადი პრევენციული ღონისძიებების გატარებისათვის მზად ყოფნა.

იმუნიპროფილაქტიკის დაგეგმვა, განხორციელების ხელშეწყობა, საინფორმაციო სისტემის უზრუნველყოფა; იმუნიპროფილაქტიკის ლოჯისტიკის უზრუნველყოფა. პროგრამის მიზანია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის დაცვა ვაქცინაციით მართვადი ინფექციებისაგან.

საგანმანათლებლო, საადმზრდელო და საგანმანათლებლო-საადმზრდელო დაწესებულებებში პრევენციული ღონისძიებების ხელშეწყობა. პროგრამის მიზანია-ბავშვთა და მოზარდთა ზრდა-განვითარება მიმდინარეობდეს ეპიდემიოლოგიურად ჯანსაღ პირობებში. პროგრამით განსაზღვრული მომსახურება მოიცავს: სკოლამდელი აღზრდისა და საგანმანათლებლო (სკოლები) დაწესებულებების რეგულარული მონიტორინგი სანიტარული და ჰიგიენური მოთხოვნებისა და ნორმების შენარჩუნების მიზნით, ბავშვთა და მოზარდთა სანიტარული განათლების ღონისძიებების გატარება ამავე კუთხით, ამ დაწესებულებათა კვების ბლოკებში სანიტარული და ჰიგიენური ნორმების დაცვის ზედამხედველობა.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საადმზრდელო და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში სანიტარული ნორმების დაცვის ზედამხედველობა; პროგრამის მიზანია ინფექციების(მათ შორის ც ჰეპატიტის ელიმინაციის ფარგლებში) აღმოცენებისა და გავრცელების შეზღუდვა ესთეტიკური და კოსმეტიკური პროცედურების წარმოებისას. პროგრამით განსაზღვრული მომსახურება მოიცავს: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განთავსებულ საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში რეგულარული მონიტორინგის განხორციელება სანებართვო რეგისტრაციის, სანიტარული და ჰიგიენური ნორმების დაცვა.

ექსკლუზიური პროგრამის მიზანია ქალაქ ახალციხის ტერიტორიაზე მყოფი მოხეტიალე, უპატრონო და მიკედლებული ცხოველების სტერილიზაცია, კასტრაცია, დაბირკვა. ამ პროცედურების საშუალებით თავიდან ავიცილებთ მრავალ დასახიჩრებულ ცხოველებს, ბუნკერებში გადაყრილ და ქუჩაში უპატრონოდ დასმულ ლეკვებს, ქუჩის მაწანწალა ცხოველებს, რომლებიც აავადებს და საფრთხეს უქმნის სხვა ცხოველებს, მათ შორის ადამიანებს.

პროგრამის მიზანი: ახალციხის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა და დაავადებების პრევენცია, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ოპერატიული ფუნქციების განხორციელების გზით.

შედეგის შეფასების ინდიკატორები:

პოლიომიელიტისგან თავისუფალი სტატუსის შენარჩუნება;

• წითელა/წითურას ელიმინაცია;

• B ჰეპატიტის ინფექციის კონტროლი; მართვადი ინფექციებით მინიმალური პრევალენტობა; ახალშობილთა და 5 წლამდე ასაკის გარდაცვლილ ბავშვთა კიდევ უფრო შემცირებული რაოდენობა

პრევალენტობის დაბალი მაჩვენებელი, აქტიური და პასიური ზედამხედველობის შედეგების თანხვედრა, ინფორმატიულობის მქონე მოსახლეობის რაოდენობა, სხვა პარაზიტული და ჰელმინთული კვლევის რაოდენობა, შემცირებული დაავადებების რაოდენობა.

სრულად ნამკურნალევთა და დაავადებულთა რაოდენობის თანხვედრა, არანებაყოფლობითი იზოლაციის შემთხვევათა მინიმალური რაოდენობა.

ხარისხიანი წყლისა და სანტექნიკური გამართულობით სტანდარტებთან შესაბამისობაში მყოფი სკოლების რაოდენობა.

შემოწმების რაოდენობა, გამოვლენილი შემთხვევების რაოდენობა.

ცხოველების რაოდენობა, (დაბირკული, სტერილიზებული, კასტრირებული)

პრიორიტეტი 6. მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა
1 100.0 ათასი ლარი (საბიუჯეტო კოდი 06 00)

**პროგრამა 1. ჯანდაცვის პროგრამები 166.7 ათასი ლარი.
(საბიუჯეტო კოდი 06 01)**

პროგრამის აღწერა: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობა და კონტროლის ღონისძიებების გატარება; პროგრამის მიზანია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობა და კონტროლის ღონისძიებები. გადამდებ დაავადებათა გამოვლენა, ადექვატური რეაგირება და პირველადი პრევენციული ღონისძიებების გატარებისათვის მზად ყოფნა. იმუნიპროფილაქტიკის დაგეგმვა, განხორციელების ხელშეწყობა, საინფორმაციო სისტემის უზრუნველყოფა; იმუნოპროფილაქტიკის ლოჯისტიკის უზრუნველყოფა. პროგრამის მიზანია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის დაცვა ვაქცინაციით მართვადი ინფექციებისაგან.

საგანმანათლებლო, საადმზრდელო და საგანმანათლებლო-საადმზრდელო დაწესებულებებში პრევენციული ღონისძიებების ხელშეწყობა. პროგრამის მიზანია- ბავშვთა და მოზარდთა ზრდა-განვითარება მიმდინარეობდეს ეპიდემიოლოგიურად ჯანსაღ პირობებში. პროგრამით განსაზღვრული მომსახურება მოიცავს: სკოლამდელი აღზრდისა და საგანმანათლებლო (სკოლები) დაწესებულებების რეგულარული მონიტორინგი სანიტარული და ჰიგიენური მოთხოვნებისა და ნორმების შენარჩუნების მიზნით, ბავშვთა და მოზარდთა სანიტარული განათლების ღონისძიებების გატარება ამავე კუთხით, ამ დაწესებულებათა კვების ბლოკებში სანიტარული და ჰიგიენური ნორმების დაცვის ზედამხედველობა.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საადმზრდელო და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში სანიტარული ნორმების დაცვის ზედამხედველობა; პროგრამის მიზანია ინფექციების(მათ შორის ც ჰეპატიტის ელიმინაციის ფარგლებში) აღმოცენებისა და გავრცელების შეზღუდვა ესთეტიკური და კოსმეტიკური პროცედურების წარმოებისას. პროგრამით განსაზღვრული მომსახურება მოიცავს: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განთავსებულ საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში რეგულარული მონიტორინგის განხორციელება სანებართვო რეგისტრაციის, სანიტარული და ჰიგიენური ნორმების დაცვა.

ექსკლუზიური პროგრამის მიზანია ქალაქ ახალციხის ტერიტორიაზე მყოფი მოხეტიალე, უპატრონო და მიკედლებული ცხოველების სტერილიზაცია, კასტრაცია, დაბირკვა. ამ პროცედურების საშუალებით თავიდან ავიცილებთ მრავალ დასახიჩრებულ ცხოველებს, ბუნკერებში გადაყრილ და ქუჩაში უპატრონოდ დასმულ ლეკვებს, ქუჩის მაწანწალა ცხოველებს, რომლებიც აავადებს და საფრთხეს უქმნის სხვა ცხოველებს, მათ შორის ადამიანებს.

პროგრამის მიზანი: ახალციხის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა და დაავადებების პრევენცია, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ოპერატიული ფუნქციების განხორციელების გზით.

შედეგის შეფასების ინდიკატორები:

პოლიომიელიტისგან თავისუფალი სტატუსის შენარჩუნება;

- წითელა/წითურას ელიმინაცია;
- B ჰეპატიტის ინფექციის კონტროლი; მართვადი ინფექციებით მინიმალური პრევალენტობა; ახალშობილთა და 5 წლამდე ასაკის გარდაცვლილ ბავშვთა კიდევ უფრო შემცირებული რაოდენობა

პრევალენტობის დაბალი მაჩვენებელი, აქტიური და პასიური ზედამხედველობის შედეგების თანხვედრა, ინფორმაციულობის მქონე მოსახლეობის რაოდენობა, სხვა პარაზიტული და ჰელმინთული კვლევის რაოდენობა, შემცირებული დაავადებების რაოდენობა.

სრულად ნამკურნალევთა და დაავადებულთა რაოდენობის თანხვედრა, არანებაყოფლობითი იზოლაციის შემთხვევათა მინიმალური რაოდენობა.

ხარისხიანი წყლისა და სანტექნიკური გამართულობით სტანდარტებთან შესაბამისობაში მყოფი სკოლების რაოდენობა.
შემოწმების რაოდენობა, გამოვლენილი შემთხვევების რაოდენობა.
ცხოველების რაოდენობა, (დაბირკული, სტერილიზებული, კასტრირებული)

პროგრამა 2. სოციალური პროგრამები 933.3 ათასი ლარი (საბიუჯეტო კოდი 06 02)

პროგრამის აღწერა: პროგრამა ითვალისწინებს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული და ამავე დროს ფაქტობრივად მცხოვრები მოსახლეობის სხვადასხვა კატეგორიებისთვის გარკვეული შეღავათებითა და სოციალური დახმარებებით უზრუნველყოფას. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში კანონმდებლობით გათვალისწინებული სარიტუალო მომსახურების ხარჯების ანაზღაურებას, მოხუცებულთა, მიუსაფართა და ეკონომიკურ სიდუხჭირეში მყოფი ოჯახების კვებით უზრუნველყოფას. დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით ახალშობილთა ოჯახების და შეჭირვებული დედების დახმარებას, შშმ პირთა, 2012 წელს აწყურში მომხდარი მეწყერის შედეგად დაზარალებულთა, სამუსიკო სკოლებში სხვადასხვა კატეგორიის ოჯახების შვილთა სწავლის დაფინანსებას და სხვა სოციალურ ღონისძიებებს; ასევე ჯანდაცვის სფეროში მოსახლეობის სამედიცინო გამოკვლევების, გეგმიური და ურგენტული ოპერაციების და სხვა სამედიცინო მომსახურების დაფინანსებას, რომლებიც მთლიანობაში უზრუნველყოფენ მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სოციალური და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

მე-2 მსოფლიო ომის ვეტერანთა, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სხვა ტერიტორიული ბრძოლების შედეგად დაზარალებულ შშმ პირთა და აღნიშნულ ბრძოლებში გარდაცვლილთა ოჯახების ერთჯერად სოციალურ დახმარებას ფულადი ფორმით, ასევე დევნილთა დახმარებას სასურსათო პაკეტებით, მათი საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით. ქვეპროგრამის ფარგლებში ასევე გათვალისწინებულია დევნილთა, სამშობლოს დაცვისას დაღუპულთა და ომის შემდეგ მიმდინარე საანგარიშო წელს გარდაცვლილ მეომართა დაკრძალვის ხარჯების ანაზღაურება.

მეწყერის შედეგად დაზარალებულთათვის ყოველთვიური ფულადი დახმარების გაწევა, ასევე მათთვის საცხოვრებელი ფართების შეძენაში თანამონაწილეობა, ხანძრის შედეგად დაზარალებულთათვის ფულადი დახმარების გაწევა, უსახლკაროთა ბინის ქირით ან დროებითი საცხოვრებელი ფართით დაკმაყოფილება, მათთვის მიყენებული ზარალის კომპენსირებისა და საცხოვრისით უზრუნველყოფის მიზნით

პროგრამის მიზანი: დიალექტზე მყოფი მოქალაქეებისთვის, შშმ პირთათვის და შშმ ბავშვთათვის ფულადი დახმარების გაწევა, მათი ინტეგრაციის ხელშეწყობა საზოგადოებაში.

სამედიცინო ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული კვლევები, გეგმიური და ურგენტული ოპერაციების და სტაციონარის დაფინანსება/თანადაფინანსება, ონკოლოგიურ პაციენტთა დაცვა.

მოწყვლადი ოჯახების სოციალური მდგომარეობის შემსუბუქების და გაუჯობესების ხელშეწყობა.

დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, ერთჯერადი ფულადი დახმარების გაცემა ყოველ ახალშობილზე.

სოციალური პროგრამის შესაბამისად, სახელოვნებო განათლების დაფინანსება მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული შემდეგი კატეგორიის მოსწავლეთათვის: საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის მებრძოლთა, სხვა ტერიტორიული ბრძოლების მონაწილეთა, ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულთა, ქ. თბილისში 1989 წლის 9 აპრილს საქართველოს დამოუკიდებლობის მოთხოვნით გამართული მშვიდობიანი აქციის დარბევის შედეგად დაზარალებულთა, მკვეთრად გამოხატულ შშმ პირთა, მრავალშვილიან მშობელთა შვილები და დედით ან მამით ობოლი ბავშვები.

ასევე დედ-მამით ობოლ ბავშვებს გაეწევათ ფულადი დახმარება მათი სრულფასოვანი განვითარებისა და საჭიროებების დაკმაყოფილების მიზნით.

მძიმე სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებში მცხოვრები ოჯახების დახმარება სასურსათო პაკეტებით, ფულადი თანხით და უფასო სასადილოს მომსახურებით. უხუცესთა ფულადი დახმარება. ასევე უპატრონო მიცვალებულთა სარიტუალო მომსახურება.

მუნიციპალიტეტი უზრუნველყოფს ქალაქის ტერიტორიაზე წრიული სამარშრუტო საქალაქო ტრანსპორტით მგზავრთა გადაყვანის საფასურის 50%-ის თანადაფინანსებას, ყველა მოქალაქისათვის.

ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები ბავშვებისათვის მხედველობის (უფასო) გამოკვლევის ხელმისაწვდომობა, რეკომენდაციების მომზადება და გავრცელება.

ასიგნებისა და რიცხოვნობის ზღვრული ოდენობა (საკუთარი შემოსულობების ფარგლებში)

პრიორიტეტის კოდი	პრიორიტეტის დასახელება	რიცხოვნობა	2019	2020	2021	2022
0100	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	162	3 852.2	4 000.0	4 150.0	4 300.0

02 00	თავდაცვა და უსაფრთხოება	6	100.3	105.0	110.0	115.0
03 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება		5 347.6	5 500.0	5 600.0	5 885.0
04 00	განათლება	443	3 476.5	3 600.0	3 700.0	3 800.0
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი	278	2 023.4	2 050.0	2 150.0	2 200.0
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	26	1 100.0	1 145.0	1 190.0	1 300.0
სულ ბიუჯეტი		915	15 900.0	16 400.0	17 000.0	17 600.0